

คำนำ

ด้วย สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นหน่วยส่งเสริมสนับสนุนในการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพ หลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ จำนวน 40 ชั่วโมง รวมถึงการสนับสนุน ประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการศึกษาอาชีพให้ทีมงานทำสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัว

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่เน้นเรื่องการมีอาชีพเพื่อการมีงานทำมีรายได้ จึงได้คัดเลือกหลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ เพื่อพัฒนาและต่อยอดมาจัดทำเป็นหลักสูตรเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปประกอบอาชีพต่อไปได้

ขอขอบคุณวิทยากรวิชาชีพ และคณะดำเนินงานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ที่ได้ร่วมพัฒนาหลักสูตร และจัดทำแผนการเรียนรู้รวมทั้งสื่อต่าง ๆ ให้สำเร็จไปด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยากรและผู้เรียนต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

มกราคม 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
ความรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	1
ความรู้พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร	5
หลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	6
ความเป็นมา	6
จุดประสงค์การเรียนรู้	6
กลุ่มเป้าหมาย	6
ระยะเวลา	6
เนื้อหาหลักสูตร	6
การจัดการเรียนรู้	7
สื่อการเรียนรู้	7
การวัดและประเมินผล	7
การจบหลักสูตร	7
เอกสารหลักฐานการศึกษา	7
การเทียบโอนผลการเรียน	7
แผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	8
ใบความรู้ ความเป็นมาของสมุนไพรไทย	11
ใบความรู้ การทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	12
ใบงาน แบบบันทึกการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	15
ใบความรู้ การบรรจุหีบห่อ	19
ใบความรู้ การคำนวณต้นทุน กำไร	20
ใบงาน การคิดต้นทุน กำไร	21
ใบความรู้ ช่องทางการตลาด	22
แบบวัดและประเมินผลการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	23
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	24
บรรณานุกรม	
รายชื่อคณะผู้จัดทำหลักสูตร	

หลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ จำนวน 40 ชั่วโมง

ความรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ

ก่อนที่ผู้เรียนจะเข้าสู่การเริ่มต้นทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพผู้เรียนควรเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำ ที่จำเป็นต้องใช้ โดยมีวิธีการเลือกดังนี้

ส่วนผสมการทำน้ำมันนวด

1. **หญ้าเอ็นยัด** ชื่อวิทยาศาสตร์: *Plantago major* อยู่ในวงศ์ Plantaginaceae ภาษากะเหรี่ยงเรียกตาชื่อเตาะ ไม้ล้มลุก มีเหง้าใต้ดิน ลำต้นเหนือดินขนาดเล็กตั้งตรง ใบเดี่ยว ไม่มีหูใบ ขอบใบบริเวณโคนหยักเล็กน้อย ขอบใบสีม่วง ดอกช่อ ดอกย่อยเป็นดอกสมบูรณ์เพศ มีกาบหุ้มสีเขียวรองรับ 1 อัน กลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอด สีขาว ก้านชูเกสรตัวผู้สีขาว อับเรณูสีเหลือง ผลมีเมล็ดจำนวนมาก สีดำ ชาวกะเหรี่ยงนำใบและต้นมากินเป็นผักสด น้ำมันพริก

สรรพคุณ ผักกาดน้ำหรือหญ้าเอ็นยัดเป็นยาสมุนไพรที่ใช้รักษาอาการอักเสบของเส้นเอ็นและกล้ามเนื้อ ช่วยแก้ อาการปวดตึงบริเวณคอ หลัง เอว แขน ขา แก้ฟกช้ำบวมจากการหกล้มกระทบกระแทก แก้ข้อเท้าแพลง ดังนั้น หากมีอาการดังกล่าวก็ให้นำหญ้าเอ็นยัดมาทุบนำไปพอกบริเวณที่เป็น เชื่อว่าจะช่วยทำให้เส้นเอ็นคลายตัว ช่วย บรรเทาความเจ็บปวดลงได้

2. **น้ำมันมะพร้าว** (Coconut Oil) คือ น้ำมันที่ได้จากการสกัดแยกน้ำมันจากเนื้อผลของมะพร้าว (*Cocos nucifera* L.) โดยองค์ประกอบหลักของน้ำมันมะพร้าวคือกรดไขมันอิ่มตัว (เกิน 90% ของปริมาณกรดไขมัน ทั้งหมด) ซึ่งกรดไขมันเหล่านี้จะมีขนาดโมเลกุลปานกลาง (Medium chain fatty acid) อย่างเช่น กรดลอริก (Lauric acid) เมื่อรับประทานเข้าไปแล้วจะถูกเผาผลาญได้ดี จึงถูกสะสมในเนื้อเยื่อไขมันได้น้อยกว่ากรดไขมันที่มีขนาดโมเลกุลยาว

สรรพคุณ น้ำมันมะพร้าวใช้ทาผิวเพื่อบำรุงผิวพรรณให้เปล่งปลั่ง สดใสไม่แห้งกร้าน ช่วยในการชะลอวัย ชะลอความเสื่อมของร่างกาย เพราะน้ำมันมะพร้าวมีบทบาทในการช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระได้เป็นอย่างดี ไม่ทำให้อ้วน เป็นตัวช่วยเสริมสำหรับผู้ที่ต้องการลดความอ้วน เนื่องจากน้ำมันมะพร้าวมีโมเลกุลขนาดกลางจึงถูกย่อยได้เร็วไม่มีการสะสมในร่างกาย โมเลกุลตัวนี้จะไปกระตุ้นกระบวนการเมตาบอลิซึม ทำให้แคลอรีที่เรารับประทานเข้าไปในรูปของอาหารถูกเผาผลาญไป ทำให้เหลือสะสมไขมันในร่างกายน้อยลง ช่วยลดน้ำหนักแบบทางอ้อม ด้วยการเพิ่มเมตาบอลิซึมทำให้เกิดความร้อน ทำให้อุณหภูมิร่างกายเพิ่มขึ้น ทำให้ต่อมไทรอยด์ทำงานได้ดีขึ้น จึงช่วยลดน้ำหนักได้ ช่วยทำให้รับประทานอาหารมื้อต่อไปได้น้อยลง ช่วยยืดและ

ชะลอความหิวออกไปให้นานขึ้น จึงเหมาะอย่างมากสำหรับผู้ที่ต้องการควบคุมน้ำหนัก ช่วยล้างพิษ ขับพิษของเสียออกจากร่างกายหรือช่วยดีท็อกซ์ ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับร่างกาย

3. **เมนทอล หรือ เกล็ดสะระแหน่** คือสารชนิดหนึ่งที่พบในน้ำมันหอมระเหยที่สกัดได้จากพืชบางชนิด เช่น สะระแหน่ไทย มินท์ หรือสะระแหน่ฝรั่ง เป็นต้น เมนทอลมีลักษณะเป็นผลึกสีขาว มีกลิ่นแรง หอมเย็น เมื่อสูดดมจะทำให้ครามรู้สึกเย็นซ่า บริเวณเยื่อเมือกของจมูกและลำคอ ในใบมินท์พบสารเมนทอลอยู่มากถึง 80-89% เลยทีเดียว เนื่องจากเมนทอลมีกลิ่นหอมและมีสรรพคุณทางยาหลายอย่างจึงมักถูกนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการปรุงแต่งกลิ่นอาหาร ขนมหวาน ขนมขบเคี้ยวต่างๆ รวมไปถึงอุตสาหกรรมเครื่องสำอางและวงการผลิตยาด้วย

สรรพคุณ

1. เมนทอลช่วยบรรเทาอาการหวัด คัดจมูก แก้ไข้ แก้ไอ ลดการอักเสบในลำคอ บรรเทาอาการปวดศีรษะ แก้กระหายน้ำ
2. รสหอมเย็นซ่าของเมนทอลช่วยลดกลิ่นปากได้เป็นอย่างดี
3. เมนทอลช่วยให้สดชื่น ผ่อนคลายจากความเหนื่อยล้า ลดความโกรธ ทำให้ใจเย็นขึ้น
4. เมนทอลมีฤทธิ์เป็นยาชาอย่างอ่อน ลดอาการปวดบวม ลดการบวมของเส้นเลือดที่จมูก บรรเทาอาการเจ็บปวดที่เกิดขึ้นตามร่างกาย
5. เมนทอลช่วยขับลม บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียดแน่นกระเพาะอาหาร ช่วยให้ระบบย่อยอาหารทำงานได้ดีมากขึ้น
6. เมนทอลมีสรรพคุณช่วยคลายเครียด การดมกลิ่นเมนทอลในขณะนอนหลับ ช่วยกระตุ้นการทำงานของหัวใจ ผ่อนคลายความเครียดและช่วยให้ความจำดีขึ้น
7. เมนทอลช่วยลดการปวดเกร็งของกล้ามเนื้อ บรรเทาอาการปวดประจำเดือน ช่วยขับประจำเดือนและขับปัสสาวะ
8. เมนทอลมีฤทธิ์เย็น ช่วยบรรเทาอาการวิงเวียนศีรษะ หน้ามืดตาลาย อาการเมารถเมาเรือต่างๆ คลื่นไส้ อาเจียน ช่วยให้ร่างกายสดชื่นต้นตัวมากยิ่งขึ้น

4. **ไพล หรือ ว่านไพล** ชื่อสามัญ Phlai, Cassumunar ginger, Bengal root **สมุนไพรไพล** มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า ปูขมิ้น มั่นสะล่าง (ฉาน-แม่ฮ่องสอน), ว่านไฟ ไพลเหลือง (ภาคกลาง), ปูเลย ปูลอย (ภาคเหนือ), ว่านปอบ (ภาคอีสาน) เป็นต้น

สรรพคุณ เป็นยาสามารถใช้รักษาโรคได้ ดังนั้นสำนักงานนโยบาย

และยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) จึงร่วมกับสายงานอุตสาหกรรม และชุมชน สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ศึกษาวิเคราะห์

โอกาสทางการค้าสมุนไพร “โพล” ซึ่งเป็นหนึ่งในสมุนไพรที่มีศักยภาพในการผลักดันให้เป็นสมุนไพรแชมป์เปี้ยน (Herbal Champion)

จากการศึกษาสินค้าโพล เป็นหนึ่งในสมุนไพรที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงสามารถแปรรูปจากวัตถุดิบสมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลายทั้งสารสกัด น้ำมันหอมระเหย และสามารถนำไปใช้เป็นส่วนผสมหรือวัตถุดิบในผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพร ลูกประคบ ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดร่างกาย และเครื่องสำอาง

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของโพล ภูมิปัญญาชาวบ้านจะนำมาใช้เป็นส่วนประกอบของลูกประคบสมุนไพรอบตัว ยารักษาโรคผิวหนัง และนำเหง้าโพล มาทอดในน้ำมันมะพร้าวหรือน้ำมันงา ใช้สำหรับทา ทุหรือ นวด ต่อมาเริ่มนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการสกัดสารสำคัญจากโพล ทำให้น้ำมันโพลมีประสิทธิภาพสูง อย่างเช่น ครีมน้ำมันโพลสำหรับนวด ยาหม่องโพล ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของโพล มีโอกาสเติบโตสูงทั้ง ตลาดใน และต่างประเทศ

พิมเสน พิมเสน เป็นชื่อของพืชหรือต้นไม้ชนิดหนึ่ง มีชื่อวิทยาศาสตร์ ว่า *Pogostemon calslin* Benth. จัดอยู่ในวงศ์ *Labiatae* นอกจากนี้ยังเรียกชื่อแตกต่างกันตามแต่ละท้องถิ่น เช่น ผักชีช้าง ทางภาคใต้เรียกกันว่า ใบหลม ใบอีหรม เป็นพืชที่มีลำต้นขนาดเล็ก ลำต้นค่อนข้างตรง มีใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะใบรูปไข่ ขอบใบเป็นจักหรือเป็นซี่ ที่ผิวของใบมีขนเส้นเล็กๆหนาแน่น ดอกของต้นพิมเสนมีลักษณะเป็นช่อๆ ที่เจริญออกมาจากซอกใบ และตามส่วนยอด ผล มีลักษณะรีๆ มีขนาดเล็ก ค่อนข้างแข็ง

น้ำมันระกำ น้ำมันระกำเมทิลซาลิไซเลต (Methyl salicylate หรือ Wintergreen oil หรือ Oil of wintergreen) เป็นสารอินทรีย์ในธรรมชาติพบได้จากพืชหลายชนิดโดยเฉพาะพืชในกลุ่มมินเทอร์กรีน (Wintergreen) รวมถึงพืชอีกหลายชนิดที่ผลิต เมทิลซาลิไซเลต ในปริมาณเล็กน้อย

น้ำมันยูคาลิปตัส น้ำมันยูคา (Eucalyptus Oil) มีลักษณะดังนี้

1. สี: น้ำมันยูคามีสีใสหรือสีเหลืองอ่อน
2. กลิ่น: มีกลิ่นหอมและสดชื่นคล้ายกับยูคาลิปตัส
3. ความหนาแน่น: น้ำมันยูคามีความหนาแน่นประมาณ 0.9-1.0 กรัม/มล.

ส่วนผสมการทำโลชั่น

1. CUTINA สารสร้างเนื้อครีม เป็นผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหนังที่มีส่วนผสมของน้ำมันและครีมบำรุงผิวหนัง มักใช้ในการดูแลผิวหนังที่แห้งหรือแพ้ง่าย โดยมีคุณสมบัติในการช่วยให้ผิวหนังชุ่มชื้นและนุ่มนวล คุณสมบัติของ Cutina 1. ช่วยให้ผิวหนังชุ่มชื้นและนุ่มนวล 2. ลดการแห้งและริ้วรอยของผิวหนัง 3. ช่วยให้ผิวหนังดูดซับน้ำและกระจ่างใส 4. มีส่วนผสมของน้ำมันและครีมบำรุงผิวหนังที่ดีที่สุดคุณภาพ

2. EDENOR สารสร้างเนื้อครีม เป็นผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหนังที่มีส่วนผสมของวิตามินและสารบำรุงผิวหนัง มักใช้ในการดูแลผิวหนังที่แห้งหรือแพ้ง่าย โดยมีคุณสมบัติในการช่วยให้ผิวหนังชุ่มชื้นและนุ่มนวล

คุณสมบัติของ Edenor 1. ช่วยให้ผิวหนังชุ่มชื้นและนุ่มนวล 2. ลดการแห้งและริ้วรอยของผิวหนัง 3. ช่วยให้ผิวหนังดูสดชื่นและกระจ่างใส 4. มีส่วนผสมของวิตามินและสารบำรุงผิวหนังที่ดีที่สุดต่อสุขภาพ # ประเภทของ Edenor 1. Edenor ครีมบำรุงผิวหนัง 2. Edenor น้ำมันบำรุงผิวหนัง 3. Edenor เซรั่มบำรุงผิวหนัง

3. EUMULGIN B1 สารประสานน้ำกับน้ำมัน เป็นสารที่ช่วยให้น้ำและน้ำมันผสมกันได้ดี โดยปกติ น้ำและน้ำมันจะไม่ผสมกันได้เพราะมีความหนาแน่นและความตึงผิวที่แตกต่างกัน

คุณสมบัติของสารประสานน้ำกับน้ำมัน 1. ช่วยให้น้ำและน้ำมันผสมกันได้ดี 2. ลดความตึงผิวระหว่างน้ำและน้ำมัน 3. ช่วยให้สารละลายหรือครีมมีความเสถียรและไม่แยกส่วน

4. IPM น้ำมันบำรุงผิว (Isopropyl Myristate) เป็นน้ำมันบำรุงผิวที่มีคุณสมบัติในการช่วยให้ผิวหนังชุ่มชื้นและนุ่มนวล มักใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหนัง เช่น ครีมบำรุงผิว, โลชั่น, และน้ำมันบำรุงผิว

คุณสมบัติของ IPM 1. ช่วยให้ผิวหนังชุ่มชื้นและนุ่มนวล 2. ลดการแห้งและริ้วรอยของผิวหนัง 3. ช่วยให้ผิวหนังดูสดชื่นและกระจ่างใส 4. มีคุณสมบัติในการต้านการอักเสบและต้านแบคทีเรีย # การใช้งานของ IPM 1. ครีมบำรุงผิว 2. โลชั่น 3. น้ำมันบำรุงผิว 4. ผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหนังอื่นๆ

5. น้ำมันขมิ้น น้ำมันขมิ้น (Turmeric Oil) เป็นน้ำมันที่ได้มาจากขมิ้นชัน (Curcuma longa) ซึ่งเป็นพืชที่มีคุณสมบัติในการต้านการอักเสบและต้านแบคทีเรีย น้ำมันขมิ้นมักใช้ในการดูแลผิวหนังและเส้นผม

คุณสมบัติของน้ำมันขมิ้น 1. ต้านการอักเสบและต้านแบคทีเรีย 2. ช่วยลดการอักเสบและริ้วรอยของผิวหนัง 3. ช่วยให้ผิวหนังดูสดชื่นและกระจ่างใส 4. ช่วยให้เส้นผมแข็งแรงและเงางาม

6. น้ำหอม (Perfume) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ใช้เพื่อให้กลิ่นหอมและความสดชื่นแก่ร่างกาย น้ำหอมมักประกอบด้วยน้ำมันหอมระเหย, สารเคมีและสารละลายอื่นๆ ที่ช่วยให้กลิ่นหอมและความสดชื่น ประเภทของน้ำหอม 1. น้ำหอมสำหรับผู้หญิง (Women's Perfume) 2. น้ำหอมสำหรับผู้ชาย (Men's Perfume) 3. น้ำหอมสำหรับเด็ก (Kids' Perfume) 4. น้ำหอมสำหรับใช้ในบ้าน (Home Perfume) # คุณสมบัติของน้ำหอม 1. ให้กลิ่นหอมและความสดชื่น 2. ช่วยให้รู้สึกดีและผ่อนคลาย 3. สามารถใช้เพื่อเพิ่มความมั่นใจและความสวยงาม

7. PRESERV CG (สารกันเสีย) เป็นสารกันเสียที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์ดูแลผิวหนังและเส้นผม เช่น ครีมบำรุงผิว, โลชั่น, และแชมพู Preserv CG มีคุณสมบัติในการต้านการเติบโตของแบคทีเรียและเชื้อรา ซึ่งช่วยให้ผลิตภัณฑ์มีความเสถียรและปลอดภัยในการใช้งาน

คุณสมบัติของ Preserv CG 1. ต้านการเติบโตของแบคทีเรียและเชื้อรา 2. ช่วยให้ผลิตภัณฑ์มีความเสถียรและปลอดภัยในการใช้งาน 3. ไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพผิวหนังหรือเส้นผม 4. สามารถใช้ได้กับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของน้ำมันและครีมบำรุงผิว

8. น้ำมันข้าว เป็นสารสกัดน้ำมันข้าว มีสรรพคุณช่วยรักษาความชุ่มชื้นของผิวหนัง ฟันฟูผิวที่แห้งเสีย และยังมีสารต้านอนุมูลอิสระ ช่วยลดริ้วรอย และลดการอักเสบ

ความรู้พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมากเพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพเป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ ที่จะพัฒนาศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

สภาพสังคมปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เราจะต้องสร้างสิ่งทดแทนเพื่อการอยู่รอดโดยวิธีการต่างๆ

อาชีพการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ เป็นอีกหนึ่งอาชีพที่น่าสนใจสามารถเป็นอาชีพทางเลือก สร้างรายได้เสริม หรือเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ จึงได้ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ ซึ่งเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับสมุนไพร การเลือกใช้สมุนไพร การคำนวณ ขนาดรูปแบบให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ จำนวน 40 ชั่วโมง

1. **ความเป็นมา** หลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ เป็นหลักสูตรที่สอนเทคนิคและวิธีการในการผลิตน้ำมันนวดสมุนไพรที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อสุขภาพ เป็นอาชีพที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้และช่วยให้ผู้ประกอบการมีความเป็นอิสระในการทำงาน น้ำมันนวดสมุนไพรมีความเป็นมาอย่างยาวนาน และเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมและประเพณีของหลายประเทศ การใช้้ำมันนวดสมุนไพรในปัจจุบัน 1. การรักษาโรค: น้ำมันนวดสมุนไพรยังคงได้รับการใช้ในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพ 2. การบำรุงสุขภาพ น้ำมันนวดสมุนไพรยังคงได้รับการใช้ในการบำรุงสุขภาพและป้องกันโรค 3. การผ่อนคลาย น้ำมันนวดสมุนไพรยังคงได้รับการใช้ในการผ่อนคลายและลดความเครียด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 อธิบายความเป็นมาของการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ
- 2.2 อธิบายวัสดุ อุปกรณ์และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม
- 2.3 อธิบายขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ
- 2.4 ปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ
- 2.5 คิดต้นทุน กำไรจากการจำหน่ายทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ
- 2.6 อธิบายช่องทางการจัดการตลาด

3. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

4. ระยะเวลา

ภาคทฤษฎี	13	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	27	ชั่วโมง

5. เนื้อหาหลักสูตร

- 5.1 ความเป็นมาของการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ
- 5.2 วัสดุ อุปกรณ์และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม
- 5.3 ขั้นตอนการทำ
- 5.4 การปฏิบัติการการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ
- 5.5 การคิดต้นทุน กำไรจากการจำหน่ายได้
- 5.6 ช่องทางการจัดการตลาด

6. การจัดการเรียนรู้

การบรรยายให้ความรู้ การสาธิต การลงมือปฏิบัติ การอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้

7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ ใบความรู้ แผ่นพับ
- 7.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์
- 7.3 สื่อบุคคล เช่น ผู้รู้ ภูมิปัญญา
- 7.4 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

8. การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติจากการสอบถาม แบบทดสอบ การสังเกต การมีส่วนร่วม

9. การจบหลักสูตร

- 9.1 มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 9.2 มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- 9.3 มีชิ้นงาน/ผลงาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

10. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

ใบสำคัญผู้ผ่านการฝึกอบรม (แบบ กศ.ตบ.11)

11. การเทียบโอน

เทียบโอนเป็นรายวิชาเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากจำนวนชั่วโมง และความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเลือกสาระการประกอบอาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

ลงชื่อ.....ผู้เขียนหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ.....อนุมัติหลักสูตร
(.....)

กรรมการสถานศึกษา

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ.....

แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ จำนวน 40 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี (1)	ปฏิบัติ (4)
1. ความเป็นมาของการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	1. อธิบายความเป็นมาของการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	1. ความเป็นมาของการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	1. วิทยากรอธิบายความเป็นมาของการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	1. ใบความรู้เรื่องความเป็นมาของสมุนไพรไทย 2. รูปภาพ 3. สื่อออนไลน์	1. สังเกตความสนใจ 2. ซักถาม 3. การมีส่วนร่วม 4. ชิ้นงาน/ผลงาน	3 ชม.	-
2. วัสดุอุปกรณ์และการเลือกใช้	2. อธิบายวัสดุ อุปกรณ์ และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม	2. วัสดุ อุปกรณ์ และการเลือกใช้	1. วิทยากรอธิบายอุปกรณ์ในการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ 2. วิทยากรอธิบายวัสดุที่ใช้ประกอบการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ 3. ให้ผู้เรียนเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์	1. ตัวอย่างวัสดุ อุปกรณ์ 2. สื่อออนไลน์	5. ประเมินผลงานผู้เรียน โดยใช้ใบงานที่กำหนด	2 ชม.	1 ชม.
3. ขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	3. อธิบายขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	3. ขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	1. วิทยากรอธิบายการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	1. ใบความรู้ 2. สื่อออนไลน์ 3. วัสดุ อุปกรณ์ของจริง		4 ชม.	-

แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ จำนวน 40 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี (1)	ปฏิบัติ (4)
4. การปฏิบัติวิธีการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	4. ปฏิบัติการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ	4.การวิธีการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ - น้ำมันนวดจากหญ้าเอ็นยัด - น้ำมันนวดจากไพล - โลชั่นทาแก้นยุงสูตรตะไคร้หอม - โลชั่นบำรุงผิวสูตรน้ำมันข้าว	1. วิทยากรสาธิตวิธีการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ - น้ำมันนวดจากหญ้าเอ็นยัด - น้ำมันนวดจากไพล - โลชั่นทาแก้นยุงสูตรตะไคร้หอม - โลชั่นบำรุงผิวสูตรน้ำมันข้าว 2. วิทยากรและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. ใบงาน		30 นาที	24
5. คุณค่าของสมุนไพรไทย	5. อธิบายคุณค่าของสมุนไพรไทย	5. คุณค่าของผ้ามัดย้อม	1.ผู้เรียนศึกษาไปความรู้คุณค่าของสมุนไพรไทย 2.วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่าของสมุนไพรไทย 3. วิทยากรสรุปองค์ความรู้	ใบความรู้ เรื่องคุณค่าของสมุนไพรไทย		1 ชม.	30 น.

แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรการทำผลิตภัณฑ์นวดจากสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพ จำนวน 40 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี (1)	ปฏิบัติ (4)
6. การจัดหาหรือจัดทำบรรจุหีบห่อ	6. จัดหาหรือจัดทำกรบรรจุหีบห่อได้อย่างเหมาะสม	6. การจัดหาหรือจัดทำกรบรรจุหีบห่อ	1. วิทยากรอธิบายการจัดทำ/จัดหา และเทคนิคของการทำบรรจุหีบห่อ 2. ให้ผู้เรียนออกแบบและจัดทำบรรจุหีบห่อ	1. ใบความรู้ เรื่องการบรรจุหีบห่อ 2. ตัวอย่างการบรรจุหีบห่อ		1 ชม.	1 ชม.
7. การคิดต้นทุนกำไร	7.คิดต้นทุน กำไรจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์	7. การคำนวณต้นทุนกำไร	1. วิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการคิดต้นทุน กำไร 2. ให้ผู้เรียนฝึกการคิดต้นทุน กำไร	1. ใบความรู้เรื่องการค้าคำนวณต้นทุนกำไร 2. ใบงาน		1 ชม.	30 น.
8. ช่องทางการจัดการการตลาด	8. อธิบายช่องทางการจัดการการตลาด	8. ช่องทางการตลาดของผลิตภัณฑ์	1. วิทยากรแจกใบความรู้ให้ผู้เรียนศึกษา 2. วิทยากรและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับช่องทางการจัดการการตลาด	1. ใบความรู้เรื่องช่องทางการตลาด		30 น.	-

ใบความรู้ ความเป็นมาของสมุนไพรไทย

คำว่า สมุนไพร ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง พืชที่ใช้ทำเป็นเครื่องยาสมุนไพรกำเนิดจากธรรมชาติและมีความหมายต่อชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะในทางสุขภาพ อันหมายถึงทั้งการส่งเสริมสุขภาพและ การรักษาโรค ความหมายของยาสมุนไพรในพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2510 ได้ระบุว่า ยาสมุนไพร หมายความว่า ยาที่ได้ จากพฤกษชาติสัตว์หรือแร่ธาตุ ซึ่งมีได้ผสมปรุงหรือแปรสภาพ เช่น พืชก็ยังเป็นส่วนของรากลำต้น ใบ ดอก ผล ฯลฯ ซึ่งมีได้ผ่านขั้นตอนการแปรรูปใด ๆ แต่ในทางการค้า สมุนไพร มักจะถูกตัดแปลงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ถูกหั่นให้เป็นชิ้น เล็กกลง บดเป็นผงละเอียด หรืออัดเป็นแท่ง แต่ในความรู้สึกของคนทั่วไป เมื่อกล่าวถึงสมุนไพร มักนึกถึงเฉพาะต้นไม้ ที่นำมาใช้เป็นยาเท่านั้น น้ำมันนวดสมุนไพรมีความเป็นมาอย่างยาวนานและเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมและประเพณีของหลายประเทศ นี่คือการเป็นมาของน้ำมันนวดสมุนไพร

1. สมัยโบราณ น้ำมันนวดสมุนไพรได้รับการใช้ในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพมานานหลายศตวรรษ โดยใช้น้ำมันจากพืช เช่น น้ำมันจากต้นมะกอก, น้ำมันจากต้นข้าวโพด
2. สมัยกรีกและโรมัน ในสมัยกรีกและโรมัน น้ำมันนวดสมุนไพรได้รับการใช้ในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพ โดยใช้น้ำมันจากพืช เช่น น้ำมันจากต้นมะกอก, น้ำมันจากต้นข้าวโพด
3. สมัยกลาง ในสมัยกลาง น้ำมันนวดสมุนไพรได้รับการใช้ในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพ โดยใช้น้ำมันจากพืช เช่น น้ำมันจากต้นมะกอก, น้ำมันจากต้นข้าวโพด
4. สมัยใหม่ ในสมัยใหม่ น้ำมันนวดสมุนไพรได้รับการพัฒนาและใช้ในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพ โดยใช้น้ำมันจากพืช เช่น น้ำมันจากต้นมะกอก, น้ำมันจากต้นข้าวโพด และสมุนไพรอื่นๆ

ความสำคัญของน้ำมันนวดสมุนไพร

1. การรักษาโรค น้ำมันนวดสมุนไพรมีคุณสมบัติในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพ
2. การบำรุงสุขภาพ น้ำมันนวดสมุนไพรมีคุณสมบัติในการบำรุงสุขภาพและป้องกันโรค
3. การผ่อนคลาย น้ำมันนวดสมุนไพรมีคุณสมบัติในการผ่อนคลายและลดความเครียด

การใช้น้ำมันนวดสมุนไพรในปัจจุบัน

1. การรักษาโรค น้ำมันนวดสมุนไพรยังคงได้รับการใช้ในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพ
2. การบำรุงสุขภาพ น้ำมันนวดสมุนไพรยังคงได้รับการใช้ในการบำรุงสุขภาพและป้องกันโรค
3. การผ่อนคลาย น้ำมันนวดสมุนไพรยังคงได้รับการใช้ในการผ่อนคลายและลดความเครียด

ใบความรู้ การทำน้ำมันนวดจากหญ้าเอ็นยีด

วัสดุอุปกรณ์

1. หญ้าเอ็นยีด 1 กิโลกรัม
2. น้ำมันมะพร้าว
3. การบูร 30 กรัม
4. เมนทอล 15 กรัม
5. พิมเสน 15 กรัม
6. น้ำมันระกำ 30 มิลลิลิตร
7. น้ำมันยูคาลิปตัส 15 มิลลิลิตร

ขั้นตอนวิธีการทำ

1. ล้างหญ้าเอ็นยีดให้สะอาดทอดในน้ำมัน
2. ล้างหัวไพลสดให้สะอาด จากนั้น นำมาหั่นแผ่นบางๆ ทิ้งไว้ให้หมาด
3. นำกระทะตั้งเตา เติมน้ำมันที่เตรียมไว้ ใช้ไฟอ่อน จนน้ำมันเริ่มร้อนดี ใส่ไพลลงไปเคี่ยว คนเป็นระยะจนน้ำมันไพลได้ที่ดีแล้วโดยขึ้นไพลจะมีความกรอบหักได้โดยไม่เหนียว
4. ตักไพลขึ้นเหลือไว้แต่น้ำมันสีเหลือง
5. นำน้ำมันที่ได้จากการทอดไพลมากรองด้วยผ้าขาวบาง
6. เติมเมนทอล การบูร พิมเสน น้ำมันยูคาลิปตัส และน้ำมันระกำ คนให้ละลายเข้ากัน
7. ทิ้งไว้ให้เย็นจึงบรรจุลงขวดที่จัดเตรียมไว้

ใบความรู้ การทำน้ำมันนวดจากไพล

วัสดุอุปกรณ์

1. ไพลสด 2 กิโลกรัม
2. น้ำมันมะพร้าว 1 กิโลกรัม
3. การบูร 30 กรัม
4. เมล็ดทอล 15 กรัม
5. พิมเสน 15 กรัม
6. น้ำมันระกำ 30 มิลลิลิตร
7. น้ำมันยูคาลิปตัส 15 มิลลิลิตร

ขั้นตอนวิธีการทำ

1. ล้างหัวไพลสดให้สะอาด จากนั้น นำมาหั่นแผ่นบางๆ ทิ้งไว้ให้หมาด
2. นำกระทะตั้งเตา เติมน้ำมันที่เตรียมไว้ ใช้ไฟอ่อน จนน้ำมันเริ่มร้อนดี ใส่ไพลลงไปเคี่ยว คนเป็นระยะจนน้ำมันไพลได้ที่ดีแล้วโดยขึ้นไพลจะมีความกรอบหักได้โดยไม่เหนียว
3. ตักไพลขึ้นเหลือไว้แต่น้ำมันสีเหลือง
4. นำน้ำมันที่ได้จากการทอดไพลมากรองด้วยผ้าขาวบาง
5. เติมเมล็ดทอล การบูร พิมเสน น้ำมันยูคาลิปตัส และน้ำมันระกำ คนให้ละลายเข้ากัน
6. ทิ้งไว้ให้เย็นจึงบรรจุลงขวดที่จัดเตรียมไว้

ใบความรู้
การทำโลชั่นสมุนไพรกันยูงจากตะไคร้หอม

วัสดุอุปกรณ์

1. CUTINA สารสร้างเนื้อครีม จำนวน 275 กรัม
2. EDENOR สารสร้างเนื้อครีม จำนวน 200 กรัม
3. EUMULGIN B1 สารประสานน้ำกับน้ำมัน จำนวน 150 กรัม
4. IPM น้ำมันบำรุงผิว จำนวน 300 กรัม
5. น้ำมันขมิ้น น้ำมันบำรุงผิว จำนวน 1 ออนซ์
6. น้ำสะอาด + น้ำสมุนไพรตะไคร้ สารสกัด มะหาด ว่านหางจระเข้ จำนวน 4.5 กิโลกรัม
7. น้ำหอม จำนวน 15 CC.
8. PRESERV CG สารกันเสีย จำนวน 5 CC.

ขั้นตอนวิธีการทำ

1. นำ CUTINA, EDENOR, EUMULGIN B1, IPM และน้ำมันขมิ้นรวมกันในหม้อต้มให้ความร้อน 75 องศา นำน้ำสะอาด กับน้ำสมุนไพรต้มให้ความร้อน 75 องศา นำมาเทรวมกัน คนให้ความร้อนลดลงเหลือ 45 องศา เติมน้ำหอมคนให้เข้ากันพอครีมเย็นตัวลงประมาณ 40 องศา เติม PRESERV CG สารกันเสีย คนให้เข้ากัน นำไปใช้ได้ (ใช้เวลาในการคน ประมาณ 3 – 4 ชั่วโมง)

ใบงาน
แบบบันทึกการทำน้ำมันนวดจากหญ้าเอ็นยีต

ให้ผู้เรียนจดบันทึก ขั้นตอนการทำน้ำมันนวดจากหญ้าเอ็นยีต ระหว่างที่วิทยากรบรรยาย

แบบบันทึก

วัสดุอุปกรณ์

.....

.....

.....

.....

ขั้นตอนการทำ

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นส่วนตัว

.....

.....

.....

.....

ใบงาน
แบบบันทึกการทำน้ำมันนวดจากไพล

ให้ผู้เรียนจดบันทึก ขั้นตอนการทำน้ำมันนวดจากไพล ระหว่างที่วิทยากรบรรยาย

แบบบันทึก

วัสดุอุปกรณ์

.....

.....

.....

.....

ขั้นตอนการทำ

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นส่วนตัว

.....

.....

.....

.....

ใบงาน
แบบบันทึกการทำโลชั่นทากันยุ่งจากตะไคร้หอม

ให้ผู้เรียนจดบันทึก ขั้นตอนการทำโลชั่นทากันยุ่งจากตะไคร้หอม ระหว่างที่วิทยากรบรรยาย

แบบบันทึก

วัสดุอุปกรณ์

.....
.....
.....
.....

ขั้นตอนการทำ

.....
.....
.....
.....

ความคิดเห็นส่วนตัว

.....
.....
.....
.....
.....

ใบงาน
แบบบันทึกการทำโลชั่นทากันยูงจากน้ำมันข้าว

ให้ผู้เรียนจดบันทึก ขั้นตอนการทำโลชั่นทากันยูงจากตะไคร้หอม ระหว่างที่วิทยากรบรรยาย

แบบบันทึก

วัสดุอุปกรณ์

.....
.....
.....
.....

ขั้นตอนการทำ

.....
.....
.....
.....

ความคิดเห็นส่วนตัว

.....
.....
.....
.....
.....

ใบความรู้ การบรรจุหีบห่อ

ความหมายของบรรจุภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์หรือการบรรจุหีบห่อ หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ที่ใช้ในการบรรจุสินค้าโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการคุ้มครองปกป้องสินค้าจากผู้ผลิตจนถึงมือลูกค้าอย่างปลอดภัยด้วย ต้นทุนการผลิตที่เหมาะสม จากความหมายพอสรุปได้ว่าบรรจุภัณฑ์นั้นหมายถึง เรื่องของวิทยาศาสตร์ และเรื่องของศิลปะที่ใช้ เพื่อการบรรจุสินค้าโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและทำให้เกิดความเสียหายกับสิ่งแวดล้อม และบรรจุภัณฑ์นั้น จะต้องปกป้องตัวสินค้าให้อยู่ในสภาพที่ดีจากแหล่งผลิตจนถึงมือลูกค้าโดยไม่ได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ บรรจุภัณฑ์นั้น ๆ จะต้องมิต้นทุนของการผลิตที่ไม่สูงจนเกินไป ความสำคัญของการบรรจุภัณฑ์ ประเทศของเรามีสินค้ามีผลผลิตทางการเกษตรกรรม และการประมงมากมาย เช่น ผักสด ผลไม้ สด และสินค้าที่เป็นอาหารจากทะเล สิ่งทีกล่าวมานี้ จะได้รับความเสียหายมากเนื่องจากสภาวะของอากาศการ บรรจุหีบห่อ และการขนส่งที่เหมาะสมมีส่วนที่จะช่วยลดความเสียหายเหล่านั้นลงได้ซึ่งเป็นการช่วยให้ผลผลิตที่ กล่าวถึงมือผู้บริโภคในสภาพที่ดี และจะทำให้ขายได้ในราคาที่สูงอีกด้วย นอกจากนี้ แล้วผลิตภัณฑ์อื่น ๆ รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากอาหารแปรรูปถ้าการบรรจุภัณฑ์และการขนส่งที่เหมาะสมมีส่วนที่จะช่วยลดความเสียหายและสามารถ จำหน่ายได้ในราคาที่สูงเช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการออกแบบบรรจุภัณฑ์

1. เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถเอื้อประโยชน์ด้านหน้าที่ใช้สอยได้ดี มีความปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถสื่อสารและสร้างผลกระทบต่อผู้บริโภคโดยใช้ความรู้แขนงศิลปะเข้ามาสร้างคุณลักษณะ เช่น มีเอกลักษณ์มีลักษณะพิเศษที่ดึงดูดและสร้างการจดจำตลอดจนเข้าถึงความหมายและคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์
3. เพื่อปกป้องคุ้มครองและรักษาคุณภาพสินค้า
4. เป็นตัวชี้ บ่งและสื่อสารรายละเอียดสินค้า ดึงดูดผู้บริโภค แสดงถึงภาพลักษณ์
5. เป็นต้นทุนในการผลิตสินค้า เมื่อบรรจุภัณฑ์ดีย่อมมีส่วนช่วยให้มูลค่าสินค้าสูงขึ้น

ใบความรู้
การคำนวณต้นทุนกำไร

ตัวอย่างการคิดต้นทุน กำไร การผลิตและค่าใช้จ่ายในการทำน้ำมันนวด

วัน เดือน ปี	รายการ	จำนวนสิ่งของ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
	ค่าใช้จ่าย(ต้นทุน)			การกำหนดราคาขาย คิดจากต้นทุน + กำไรที่ต้องการ
	ชุดทำน้ำมันนวด	1 ชุด	1,000 บาท	
	ขวดบรรจุ 8 cc	50 ขวด	500 บาท	
	รวมค่าใช้จ่าย		1,500 บาท	
	รายได้		3,000 บาท	กำไร 1,500 บาท

**** 1 ชุด สามารถบรรจุได้ 50 ขวด ****

การกำหนดราคาขายต่อหน่วย ดังนี้

- กำหนดกำไรที่ต้องการได้จาก กำไร/ต้นทุนที่ต้องการ X ด้วย 100=%)

ตัวอย่างเช่น

ขายขวดละ 60 จากต้นทุน 30 บาท ต้องการกำไรร้อยละ 100

ดังนั้น กำไรที่ต้องการ = $30 \times 100 (\%) / 100 = 30$ บาท

- การกำหนดราคาขายต่อหน่วย ได้มาจากต้นทุน + กำไร หาดด้วยจำนวนหน่วย

ตัวอย่าง

ทำน้ำมันนวดได้ 50 ขวด จากต้นทุนขวดละ 30 บาท และกำไรที่ต้องการ/ขวดๆ 30 บาท

ฉะนั้น ราคาขายต่อขวด = 60 บาท

หมายเหตุ

การกำหนดกำไรที่ต้องการขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ด้วย เช่น ราคาตลาด ลักษณะของสินค้าและบริการ เป็นสินค้าหายาก เป็นสินค้าเฉพาะกลุ่ม หรือมีฤดูกาลเข้ามาเกี่ยวข้องก็สามารถที่จะกำหนดกำไรที่ต้องการสูงได้ การตั้งราคาให้สามารถแข่งขันได้นั้นต้องอยู่บนพื้นฐานความสมดุลระหว่างความพึงพอใจของผู้ซื้อและผู้ขายด้วย ถ้าสินค้าโดยทั่วไปมีขายกันแพร่หลาย มีคู่แข่งมากก็ต้องกำหนดกำไรน้อยลงไป

ใบงาน
การคิดต้นทุน กำไร

ผู้เรียน/กลุ่ม.....

เรื่อง.....

วัน เดือน ปี	รายการ	จำนวนสิ่งของ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
	ค่าใช้จ่าย (ต้นทุน)			1. ให้กำหนดกำไรที่ ต้องการเป็นร้อยละก่อน 2. แล้วคำนวณหาราคาต่อ หน่วยจึงจะทราบรายได้ 3. นำรายได้ที่ได้มาใส่ ตารางนี้
	รวมค่าใช้จ่าย			
	รายได้จากการขาย			
	รวมรายได้			

1. กำไรที่ต้องการ = ต้นทุน \times (ร้อยละของกำไรที่ต้องการหารด้วย 100)

2. กำหนดราคาขายต่อหน่วย = ต้นทุน + กำไร = _____ จำนวนหน่วย

ใบความรู้ ช่องทางการตลาด

ช่องทางจำหน่ายทางตรงมีช่องทางขายดังนี้

- หน้าร้าน

มีการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการจากผู้ผลิตให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง

ช่องทางการจำหน่ายโดยอ้อมมีช่องทางการขายดังนี้

- ทางออนไลน์

ขายบนเพจ Facebook เป็นช่องทางที่ง่ายที่สุด คนขายนิยมสูงสุด และก็เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเรา ได้มากที่สุดเช่นกัน เพราะสมัยนี้ใครๆก็เล่น Facebook กันทั้งนั้น ทำให้สินค้าเราเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ง่าย มาก ยิ่งปัจจุบัน Facebook สามารถตั้งบที่ใช้ลงโฆษณาและกำหนดกลุ่มเป้าหมายเองด้วยทำให้เปิดเพจ ขายของบน Facebook อีกช่องทางหนึ่ง

แบบวัดและประเมินผล

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ
 - 1.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจ
 - 1.2 สอบถามความรู้ความเข้าใจ
2. ทักษะการปฏิบัติ
 - 2.1 สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม
 - 2.2 ประเมินโดยให้สาธิต
 - 2.3 แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ
 - 2.4 ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา)
3. คุณภาพของผลงาน ผลการปฏิบัติ
 - 3.1 สังเกตผลงาน
 - 3.2 ตรวจสอบผลงาน
 - 3.3 มีความคิดสร้างสรรค์
 - 3.4 ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ - นามสกุล

หลักสูตร กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน ประเมิน (10 คะแนน)
1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ (20 คะแนน)	
1.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
1.2 สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
2. ทักษะการปฏิบัติ (40 คะแนน)	
2.1 สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
2.2 ประเมินโดยให้สาธิต	
2.3 แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
2.4 ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา)	
3. คุณภาพของผลงาน ผลการปฏิบัติ (40 คะแนน)	
3.1 สังเกตผลงาน	
3.2 ตรวจสอบผลงาน	
3.3 มีความคิดสร้างสรรค์	
3.4 ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (100 คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร

- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 จึงจะผ่านเกณฑ์การ

ประเมิน

ลงชื่อ

(

วิทยากร

)

บรรณานุกรม

กรมศิลปากร www.finearts.go.th

<https://www.hfocus.org/content/2016/08/12587>

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. ว่าที่พ.ต.ดำริห์	ตะตียะวัฒน์	ผู้อำนวยการ สนง.สกร.ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์
2. นางสาวนันทมน	สกุลณมรรคา	รองผู้อำนวยการ สนง.สกร.ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์
3. นางสุกัญญา	กาโกน	ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอบึงสามพัน
4. นายเกรียงไกร	วงศ์วิริยชาติ	ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอวิเชียรบุรี
5. นายพิธพร	วิพิธกาญจน์	ประธานกรรมการสถานศึกษา

คณะทำงาน

1. นางสาวสุภาพรรณ	โอบอ้อม	ครู
2. นางสาวนิสาชล	แก้วมูลเมือง	บรรณารักษ์ปฏิบัติการ
3. นายสุรัตน์	บัวศรี	ครู อาสาสมัคร กศน.
4. นายโกศล	นามโคตรศรี	ครู อาสาสมัคร กศน.
5. นางสาวเกวรินทร์	กลิ่นหวาน	ครู กศน.ตำบล
6. นางกาหลง	ชาวกลีบ	ครู สกร.ตำบล
7. นางสาวกรวิการ์	คะเชนรัมย์	ครู กศน.ตำบล
8. นางสาวสิริลักษณ์	บุญศิริวงศ์	ครู กศน.ตำบล
9. นางสาวศศิวิมล	แก้วดวงตา	ครู กศน.ตำบล
10. นางสาวชนมน	แจ้จ้อ	ครู กศน.ตำบล
11. นางสาวบุญชริกา	ภุมมา	ครู กศน.ตำบล
12. นางสาวอนุสา	พงศ์จำรัส	ครู กศน.ตำบล
13. นางสุกัญญา	แลบุตร	ครู ศรช.
14. นางสาวชนัญชิตา	กาโกน	ครู ศรช.
15. นางสาวอุษา	กิ่งสีเสียด	บรรณารักษ์
16. นางสาวเปรมฤดี	อัครโสภณศิริกุล	นักวิชาการศึกษา

รวบรวมข้อมูลและจัดทำรูปเล่ม

นางสาวเกวรินทร์	กลิ่นหวาน	ครู กศน.ตำบล